

Evropsko prometno pravo

Pravna fakulteta v Zagrebu je leta 2011 izdala knjigo z naslovom **Evropsko prometno pravo**, ki na 526 straneh izčrpno in pregledno predstavlja celotno zakonodajo Evropske unije ali t. i. **acquis communautaire** do konca leta 2010. Knjiga je plod raziskovanja v okviru projekta Hrvatsko prometno pravo in izzivi enotnega trga Evropske unije. Z drugimi besedami to pomeni, da so naši južni sosede pred vstopom v polnopravno članstvo Evropske unije (v nadaljevanju EU) podrobno proučili prometno pravo in politiko EU, v posebnem delu pa predstavili še železniško in cestno pravo EU, pravo prometa po notranjih plovnihih vodah in pravo pomorskega ter zračnega prometa EU. Naša pozornost bo namenjena prikazu *acquis communautaire* na področju zračnega prometa.¹

Poglavje o zračnem prometu je prispevala Iva Savić, diplomantka zagrebške Pravne fakultete.

Naj na začetku tega prikaza posebej poudarimo, da gre za materijo, ki sodi v tako imenovano obligacijsko prometno pravo. Z njim se študentje Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani načeloma srečujejo v manj poglobljeni obliki.² Zato naj ta kratka predstavitev pomeni le vabilo za branje strokovne literature, ki širi obzorja bodočih pilotov, diplomantov Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani.

Avtorica Savićeva v uvodu k sedmemu poglavju najprej omeni **Konvencijo o mednarodnem civilnem**

letalstvu (v nadaljevanju Čikaška konvencija) in zračne svobode, ki so v knjigi tudi shematično predstavljene z namenom lažjega razumevanja in pomnjenja. Nadaljuje s prikazom mednarodnih in evropskih letalskih organizacij, vladnih in nevladnih, in posebej predstavi **Mednarodno organizacijo civilnega letalstva** (v nadaljevanju ICAO). Sledi predstavitev evropskega zračnega prava (osnovni namen) od njegovih začetkov do leta 2010. Pri tem upošteva razvoj znotraj institucij EU kot tudi zunaj te organizacije. Vedeti je namreč potrebno, da EU ni članica ICAO in to ne bo postala vse do tlej, dokler ICAO ne spremeni svoje ustave, ki bi omogočila članstvo tudi regionalnim ekonomskim integracijam (op. avtor).

Na kratko predstavi Evropsko konferenco civilnega letalstva (ECAC),

Evropsko organizacijo za varnost zračne plovbe (EUROCONTROL), Evropsko agencijo za varnost zračne plovbe (EASA) in Skupne zrakoplovne oblasti (JAA). Temu sledi prikaz pristopa k skupnemu (letalskemu) trgu, tržno tekmovanje, zunanji odnosi EU na področju zračnega prometa skupaj s sporazumi odprtega neba in horizontalnimi sporazumi o rednem letalskem prometu, evropski zračni prostor (ang. SES) ter odnosi z ZDA.

Varnost civilnega letalstva in njegovo varovanje sta še vedno temi, ki ne smeta manjkati v knjigi, kot je ta. Zračni promet je predvsem varno in časovno učinkovito letenje in odgovornost zanj. Zato je na mestu opis **Montrealske konvencije o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni prevoz po zraku (1999)** in njene predhodnice, t. i. Varšavskega sistema. Zrakoplovi morajo biti varni za letenje. Avtorica zato posebej govori o varnosti zrakoplovov tretjih držav, o črnem seznamu letalskih prevoznikov, ki se mu (najbrž upravičeno) upirajo afriške in še nekatere druge države. Prav tako spregovori o onesnaževanju zraka in hrupu letalskih motorjev.

Avtorica v nadaljevanju govori tudi o varovanju zračnega prometa, postavljenih standardih, mednarodnem sodelovanju in konceptu *en varnostni pregled* (angl. one-stop security) ter o sporazumu PNR med EU in ZDA, ki ureja neprijeten ukrep o uporabi podatkov, ki se nanašajo na potnike, ki potujejo iz Evrope v ZDA.

1 O knjigi *Evropsko prometno pravo* je bil v *Pravni praksi* objavljen krajši prispevek dr. Marka Pavlihe (PP, 21. 2, 2013, str. 39). Dr. Pavliha sicer meni, da gre za »imenitno« knjigo, ki pa ji imenitnost žal zasenči dejstvo, da v navajanju virov ne omenja niti enega slovenskega avtorja (res je, da tudi tuji niso vsi navedeni). Cehovska solidarnost očitno pri mlajših hrvaških avtoricah in avtorjih izgublja svoj prvotni pomen. Težko pa bi rekli, da je temu vzrok le slovenščina.

2 Študijski program pri predmetu *Letalsko pravo in predpisi* naj bi študentom omogočil, da se seznanijo s pojmom mednarodnega letalskega prava in nanj vezanega nacionalnega prava, prav tako jim omogoča, da spoznajo potrebne vsebine civilnega, kazenskega, upravnega in mednarodnega zasebnega prava. Spoznajo odgovornost letalskega prevoznika, pravice in dolžnosti pilota, ki poveljuje zrakoplovu, različne postopke pri vodenju zrakoplova in sodelovanju s službami zračnega prometa, preiskavami letalskih nesreč in podobno. Prav tako se podrobno seznanijo z mednarodnimi in regionalnimi organizacijami na področju civilnega letalstva.

Predstavitev evropskega letalskega prava ne more ostati brez opisa zaščite tistih, ki ga uporabljajo. Govorimo o zavrženem vkrcanju, odpovedi leta, zamudi, o prevozu invalidov in oseb z zmanjšano gibljivostjo.

Poglavje o zračnem prometu je nekaj, kar bi bodoči piloti morali prebrati in prebirati. Sama od sebe se namreč ponuja ugotovitev, da je zračni prevoz potnikov in blaga (pošte) precej daleč od romantične predstave o postavnih pilotih v modrih uniformah in še lepšem kabinskem osebju. To je vsakdanji boj za delež na odprtem evropskem in svetovnem letalskem trgu. Napak

ne sme biti, sicer se nam zgodita »Dream Liner« in litijeve baterije.

Evropsko prometno pravo je delo, ki ga kaže vzeti v roke in skrbno prebrati. Takih del ni veliko, če sploh so. Pohvaliti gre avtorje (v večini ženske) za skrbno načrtovano pripravo Hrvaške za vstop v EU. Skrbnega bralca pa bo zagotovo zmotilo dejstvo, da uporabljena literatura ne omenja slovenskih avtorjev, ki pišejo o temah te knjige. Knjiga ne zajema razvoja tistega dela evropskega zračnega prava, ki se nanaša na CE-ATS (Sporazum o zračnem prometu ter delovanju objektov in naprav, ki jih zagotavlja in upravlja EUROCONTROL v Srednjeevropskem centru za

nadzor storitev v zračnem prostoru), ki je bil podlaga za sodobnejši koncept vodenja zračnega prometa z ustanavljanjem funkcionalnih blokov zračnega prostora Srednje Evrope, ki nosi s seboj ne samo večjo varnost v zračnem prometu, ampak tudi, in zato gre, večjo kompetitivnost evropskih prevoznikov v primerjavi s tistimi na drugi strani Atlantika. Še posebej je treba poudariti, da je Hrvaška pogodbenica Sporazuma o ustanavljanju funkcionalnega bloka zračnega prostora Srednje Evrope (FAB CE) in torej ve za to! Pogrešamo tudi predstavitev evropskega vesoljskega prava.

Mag. Aleksander Čičerov, univ. dipl. prav.

Nove knjige

[1] **AFRISO-Gesamtkatalog 2013/2014** – Na 200 straneh je predstavljen skupen katalog AFRISO s kompletnim programom merilne, regulacijske in nadzorne tehnike za dom, industrijo in varovanje okolja. Izbira iz okoli 25000 izdelkov obsega vse od najnovejšega manometra do stacionarne merilne mize za analizo plinov. Katalog je jasno strukturiran v 17 poglavij. Obsežen indeks olajšuje iskanje. Katalog v obliki knjige je brezplačno na voljo na spletnem naslovu: www.afriso.de/katalog.

[2] Ebertshäuser, H., Helduser, S.: **Fluidtechnik von A bis Z** – Že uveljavljeno delo predstavlja več kot tehniški leksikon. Številne risbe in

fotografije, diagrami in matematične relacije bogato ilustrirajo več kot 3000 gesel te enciklopedije fluidne tehnike, z jasnimi in jedrnatimi opredelitvami posameznih pojmov, in dodatnim registrom angleških ustreznikov – *Zal.*: Vereinigte Fachverlage GmbH, Postfach 100465 Mainz, BRD; *e-mail*: vertieb@vfmz.de; *internet*: www.industrie-service.de; *ISBN*: 978-3-7830-0286-7; *obseg*: 446 strani, 735 slik; *cena*: 24,90 EUR.

[3] **O + P Journal** – založba revije *Ölhydraulik und Pneumatik* je pričela z izdajanjem nove revije z aktualnimi informacijami s področja fluidne tehnike, hidravlike in pnevmatike. Na

voljo bodo najnovejše objave s področja znanosti, razvoja in industrije. Letno bodo na voljo štiri izdaje. Izdaje: O + P, O + P Journal, O + P Report, O + P Konstruktions Jahrbuch in Online-Archive skupaj tvorijo enkratno osnovo za oblikovanje lastnega arhiva fluidne tehnike. Dodatne informacije so na voljo na spletnem naslovu: www.oup-journal.de.

[4] **Svet MEHATRONIKE** – Nova revija za avtomatizacijo, robotiko, strojništvo in informatiko – *Zal.*: AX elektronika, d. o. o., Pot heroja Tratnika 45, 1000 Ljubljana; tel.: 01 549 14 00, faks: 01 528 56 88; *e-pošta*: publisher@svet-me.si, *internet*: www.svet-me.si

IRT³⁰⁰⁰
inovacijerazvojtehnologije

NEPOGREŠLJIV VIR INFORMACIJ ZA STROKO

VSAKA DVA MESECA
NA VEČ KOT 140 STRANEH

Vodnik skozi množico informacij

- kovinsko-predelovalna industrija
- proizvodnja in logistika
- obdelava nekovin
- napredne tehnologije

Povprašajte za cenik
oglaševalskega prostora!
e-pošta: info@irt3000.si